

Bedrijfshulpverlening (bhv) en hulpverlening geïsoleerde arbeid (hga)

Vergelijking verplichtingen zzp'er en werknemers

Ondanks de vele richtlijnen en schema's die de afgelopen jaren – al dan niet via het Bosschap – zijn opgesteld, blijkt dat men in de sector nog steeds moeite heeft met het “hoe, wat, waar en wanneer” van maatregelen op het gebied van EHBO, BHV en HGA bij de diverse werkzaamheden in bos en natuur.

Daarom wordt nog een keer een poging gewaagd dit helder neer te zetten.

Vooropgesteld zij, dat de zorg voor adequate maatregelen primair een zaak van werkgevers en werknemers gezamenlijk is. Men dient te beseffen dat men steeds zelf verantwoordelijk is en blijft voor de juiste maatregelen, en dat men daar dus zelf over moet nadenken, ongeacht de vele richtlijnen en schema's.

In veel gevallen is bovendien niet precies aan te geven welke maatregel in welk geval van toepassing is; dat laat zich dan niet in richtlijnen of schema's vastleggen. Daar moet men in die gevallen dus zelf goed over nadenken en het vervolgens regelen.

De invulling van het desbetreffende doelvoorschrift in het kader van bedrijfshulpverlening (BHV) is een wettelijke verplichting voor bedrijven met 1 of meer medewerkers, ongeacht wat voor werkzaamheden het bedrijf uitvoert.

In de Arbowet wordt met bedrijfshulpverlening met name bedoeld: doeltreffende maatregelen kunnen nemen om te verzekeren dat de gezondheidsschade ten gevolge van een ongeval zoveel mogelijk beperkt wordt.

Uitgangspunten hierbij zijn de feitelijke risico's die zich onder de gegeven werkomstandigheden voordoen.

De hulpverlening geïsoleerde arbeid (HGA) is speciaal voor de aannemerij in bos en natuur opgezet; door het toepassen van de maatregelen uit de HGA kan aan de Arbowetgeving worden voldaan. Uitgangspunt voor de HGA zijn de werkzaamheden, niet de grootte van het bedrijf.

IPC Groene Ruimte heeft in opdracht van de Commissie Arbeidsomstandigheden van het Bosschap het rapport “BHV-maatregelen voor risicovolle werkzaamheden onder geïsoleerde omstandigheden in bos- en natuurterreinen” opgesteld. Daarin worden de werkzaamheden ingedeeld in vier categorieën:

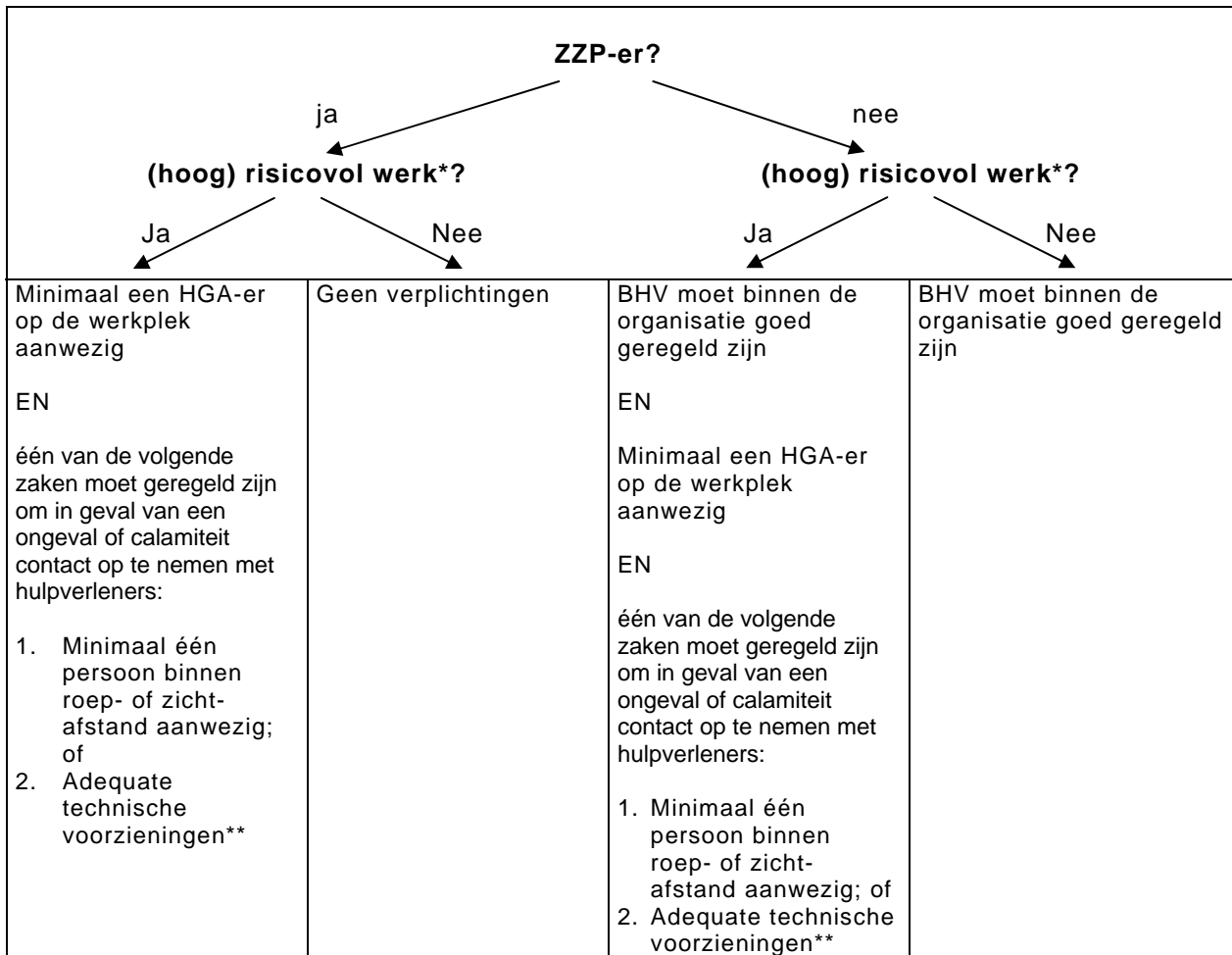
- zeer risicovol
- risicovol
- een mogelijk risico is aanwezig
- een klein risico is aanwezig.

Dit rapport is uitgangspunt voor handhaving en controle bij ErBo-bedrijven.

Voor de werkzaamheden in de categorieën 1 en 2 zal altijd levensreddende hulp in de omgeving aanwezig moeten zijn. Er is evenwel enig verschil tussen bedrijven met werknemers en ondernemers zonder personeel (zzp'ers). Dat leidt tot het volgende schema voor de organisatie van bedrijfshulpverlening.

Ter verduidelijking wordt hier nog opgemerkt, dat een ZZP'er bij het verrichten van risicovol werk ook moet voldoen aan de desbetreffende voorschriften uit de Arbowetgeving. Dat betekent, dat hij dus ook iets geregeld moet hebben als hij hulp onder geïsoleerde omstandigheden nodig heeft.

In feite is het onderscheid tussen wel of niet ZZP'er dus helemaal niet zo scherp!

* Hoog risicovol en risicovol werk volgens richtlijnen Bosschap (zie ook rapport IPC):

- **Motorzaag** velling (dunningen, eindkap, solitaire bomen, landschappelijke beplantingen); afkorten van het gevelde hout; op hoogte snoeien of afbreken van bomen m.b.v. een hoogwerker; afkorten van hout recreatievoorzieningen; opruimen van stormhout; op hoogte snoeien of afbreken van bomen m.b.v. klimlijnen en klimharnas)
- **Heggenchaar** (het knippen van heggen op hoogte vanaf een verhoging)
- **Takversnipperaar** (handmatige invoer van het hout)
- **Slag en snijgereedschap** (afzetten van houtachtige gewassen met bijl en sikkel; afzetten van houtachtige gewassen met handzaag op hoogte (knotten))
- **Werken op hoogte** (het plaatsen en controleren van nestkastjes, andere activiteiten op hoogte met een ladder)
- **Inventarisatiewerkzaamheden** (op moerasachtige terreinen (waterpeilen veengebieden); op het water met een boot)
- **1-Assige trekker** (maaieren van taluds, slootkanten, steile hellingen of moerassige ondergrond; afzetten van riet op ijs)
- **Boten** (transport, laden en lossen van diverse lasten (machines, hout, balen gras); transport, laden en lossen van vee)
- **Handgrondboor** (het boren van gaten voor afrasteringspaden of recreatievoorzieningen)
- **Omgaan met vee** (het oormerken van jong vee; het inscharen van vee)
- **Diverse werkzaamheden in de werkplaats** (houtbewerking, reparatie en onderhoud aan machines)
- **Toezicht** (surveillance werkzaamheden: gerichte surveillance bijv. op verzoek politie assistentie verlenen, opsporingsactiviteiten, aanhoudingen; op water met boot (regulier))

** Bijvoorbeeld telefoon met omvalbeveiliging

Bij categorie 3 ("een mogelijk risico is aanwezig") en categorie 4 ("een klein risico is aanwezig") moeten alle bedrijven aan onderstaande punten voldoen:

- een goed werkend mobieltje bij zich hebben
- thuisfront laten weten waar men precies in het veld zit
- een felgekleurd (geel) hesje en scherpklinkend fluitje dragen.

Daarnaast moeten bedrijven met één of meer werknemers in dienst hun BHV geregeld hebben.

Bij categorie 3 gaat het om de volgende werkzaamheden.

- **Bos- en landbouwtrekker** uitslepen van hout met een uitsleeptang of met een lier, uitrijden van hout met een uitrijdcombinatie, verhakselen van takhout met een slag- of klepelmaaier, takken op rillen plaatsen, zaaiklaar maken grond voor natuurlijke verjonging, plantgaten woelen, maaien van graslanden en speelweiden en afvoeren maaisel, maaien en onderhoud van watergangen en afvoeren maaisel, wegonderhoud (egaliseren), prunus trekken
- **1-assige trekker** maaien van weilanden met de vingerbalk of slagmaaier, grondbewerking
- **Bosmaaier** maaien van vegetatie met slagmes of draadmaaier, afzetten van houtachtige gewassen met zaagblad
- **Harvester** houtoogsten, dunningen en eindkap
- **Boten** het maaien met een maaiboot, het schonen van waterlopen en meren
- **Heggenschaar** het knippen van heggen onder schouderhoogte, het knippen van heggen boven schouderhoogte vanaf de grond
- **Takversnipperaar** mechanische invoer van het hout
- **Slag- en snijgereedschap** afzetten van houtachtige gewassen met handzaag, maaien van vegetatie met een zeis of sikkel (gras, riet), snoeien van bomen met een stokzaag vanaf de grond, planten van bomen of struiken met een schop, het uitsteken van bomen en struiken (prunusbestrijding)
- **Werkzaamheden met het paard** uitslepen van dunningshout, houtachtige begroeiing uit de grond trekken (prunusbestrijding)
- **Toezicht** (surveillance werkzaamheden) overdag met een auto (regulier), 's nachts met een auto (regulier), overdag met een paard, motor of fiets (regulier)
- **Excursies, rondleidingen** op moerasachtige terreinen, op het water met een boot
- **Blessen, boomcontrole** opnemen van storm- of ijzelschade
- **Branden van takhout** het branden van het afgezette hout of snoeihout op een plek in de omgeving van de werkzaamheden

Bij categorie 4 gaat het om de volgende werkzaamheden.

- **Inventarisatiewerkzaamheden** overdag, 's nachts
- **Excursies, rondleidingen** overdag, 's nachts
- **Blessen, boomcontrole** reguleren dunningen, toekomstbomen aanwijzen, aanwijzen bomen voor groepsgewijze kap, systematische boomcontrole
- **Omgaan met vee** controle van vee op afstand